

Mona Lindseth	Tema for dagens pod er arbeidslivspolitik og fagforeningene. Og to ting jeg har til felles med dagens gjest er at vi begge har vært rådgiver for Trine Skei Grande og vi er begge fagorganisert i Akademikerne. Velkommen til Fire nye år, Monica Tjelmeland!
Monica Tjelmeland	Tusen takk.
Mona Lindseth	Du jobber i dag som samfunnspolitisk direktør i Tekna, som organiserer over 86 000 medlemmer med mastergrad innen teknologi, realfag og naturvitenskap. Selv er du jurist, og har tidligere jobbet mange år som rådgiver for Venstre på Stortinget og faktisk vært leder av Unge Venstre. Hvor er det ditt engasjement for arbeidslivspolitik kommer fra?
Monica Tjelmeland	Mitt politiske engasjement har egentlig aldri vært knyttet til en sak eller ett område. Jeg engasjerer meg egentlig ganske bredt i veldig mange saker, smått og stort. Og når jeg takket ja til Tekna, så var det kanskje spesielt fordi man jobber så bredt. Man jobber på arbeidslivfeltet, man jobber med kompetanse, man jobber med teknologi. Men Tekna har også i bunnen et veldig sånt sterkt næringspolitisk engasjement, spesielt for småbedrifter og gründere. Og det appellerer jo veldig til Venstrehjerte. Så jeg følte at overgangen fra Venstre til Tekna var veldig enkel.
Mona Lindseth	Men hvordan er fagforeningsmangfoldet i Norge i dag og hvor er det egentlig de uenighetene ligger, for du kan jo ofte høre om fagforeningene som en felles masse. Men dette er jo mye mer mangfoldig enn som så?
Monica Tjelmeland	Ja, også snakker man om fagbevegelsen og når Arbeiderpartiet snakker om fagbevegelsen så oppfatter jeg kanskje at de snakker mest om LO. Men det finnes jo så mye mer og også et stort mangfold innenfor LO. De fleste yrkesgrupper har en eller flere organisasjoner som de kan organisere seg i. Hos oss i Tekna har vi både forskere som kan være hos oss eller hos Forskerforbundet. Vi har naturvitere som også kunne vært hos Naturviterne. Sånn at det finnes utrolig mange forskjellige foreninger, og veldig mange fagforeninger er også faglige foreninger. Så det er et stort mangfold. Og selv om LO er den største hovedorganisasjonen, så har vi jo flere hovedorganisasjoner. YS, UNIO og Akademikerne som Tekna er en del av. Så det er kjempeviktig at vi husker at det er et stort mangfold av foreninger som også har ganske stort mangfold i hva de brenner for og politiske standpunkt. Ehh, jeg kjenner jo best Akademikerne. Og den største forskjellen på Akademikerne og LO er jo at Akademikerne organiserer de høyt utdanna. Det er en masterforening. Og der ser vi jo at LO sliter litt med å rekruttere medlemmer innenfor de høyere utdanningsretningene. Og et

	<p>godt eksempel på det, hvordan det viser seg i politikken, er når vi nå kjemper for kompetansereform. Så er vi veldig opptatt av at alle må oppdatere seg, også høyt utdanna. At ikke kompetansereform handler bare om lavere grad, eller fagutdanninger, høyere faglige utdanninger som er kjempeviktig. Men vi må også ha med de høyt utdanna. For en mastergrad i teknologi fra 90-tallet, den er utdatert i dag. Sånn at, også de høyt utdanna har behov for å oppdatere og videreutvikle sin kompetanse, er kjempeviktig for oss. Og det snakker vi om i Akademikerne og det snakker ikke LO om. Ikke sant. Som har andre. Sånn at man representerer ulike grupper, og der tenker jeg at Venstre skal være veldig stolt av at det var Bondevik-regjeringen som sørget for at det var ikke var LO og NHO som skulle være med og diskutere med regjeringen i trepartssamarbeidet. Også de andre hovedorganisasjonene, inkludert Akademikerne, ble med. Og det var kjempeviktig. Og det skal Venstre også være stolt av.</p>
Mona Lindseth	<p>Men det er jo en påstand som jeg tror alle Venstrefolk har møtt på et eller annet tidspunkt i sin tid i partiet, og det er at «Venstre er det mest fagforeningfiendtlige partiet på Stortinget». Er det en påstand du kjenner deg igjen i?</p>
Monica Tjelmeland	<p>Ja, jeg opplever i alle fall at de borgerlige partiene og kanskje Venstre spesielt sees annerledes på enn rødgrønn side. For Venstres del, så handler det nok dels om de grepene man gjorde knyttet til endringer i Arbeidsmiljøloven, men først og fremst så må vi huske at det handler om at LO de startet Arbeiderpartiet som sitt politiske parti. Og veien til makt for LO går gjennom å plassere Arbeiderpartiet i regjeringskontorene. Sånn at, LO sin kamp mot Venstre handler først og fremst om å få Venstre under sperregrensa. Og det er egentlig det som er, på en måte, grunnen til at det er så stor oppmerksomhet om det Venstre mener i en del spørsmål. Men vi har og et Høyre som har plassert seg ganske tett opp mot Arbeiderpartiet i en del viktige spørsmål, og jeg vet jo at en sak som Venstre har frontet tidligere som handler om minstelønn, det er en rød klut i alle fagforeninger For den kampen om minstelønn, den står ikke i Norge. Den står i Brussel. Og hvis vi skal ha en felles Europeisk minstelønn, så vet jo vi med Norsk lønnsnivå at det er det jo ingen i Norge som kommer godt ut av. Og det er også et standpunkt Høyre og med Thorbjørn Røe Isaksen har vært veldig tydelig på, at her står man sammen og kjemper mot en felles Europeisk minstelønn. Så det er noen sånne saker. Også har jo Venstre vært veldig opptatt av at man skal fjerne fagforeningsfradraget som tidligere har stått i programmene. Jeg synes jo at det er fascinerende at det fremste organisasjonspartiet Venstre, vi er jo med i så mange organisasjoner i Venstre, vi er så glad i organisasjonslivet, det finnes en organisasjon for det mest. Og at vi da skal ha en sånn, innebygd motstand mot å organisere seg</p>

	<p>for å sikre folk gode arbeidsvilkår og lønnsvilkår fremstår som fremmed sa. Vi har hatt LO mot oss i valg etter valg, og vi kommer nok til å få det igjen. Og da må vi vite at det er LO som vil sikre at Arbeiderpartiet vil komme til makta. Også har vi hatt noen saker som jeg tror det hadde vært klokt å diskutere med flere av arbeidslivsorganisasjonene før man valgte å fronte de.</p>
Mona Lindseth	<p>Og nå har jo akkurat Venstre lagt fram et nytt forslag til Stortingsvalgprogram som skal gjelde for perioden etter 2021. Det heter Frihet og Muligheter for alle, søk det gjerne opp alle de som hører på nå som vil lese om akkurat dette, så finner du arbeidslivspolitikken som begynner da på side 31. Og det er skriver Venstre blant annet at vi vil verne om fagforeningsfradraget på dagens nivå, at flere må få muligheten til faste stillinger, vi må styrke varslervernet og at vi må verne om organisasjonsfriheten.</p>
Monica Tjelmeland	<p>Jeg synes det programutkastet som ligger nå, er veldig bra. Og det er kjempeviktig at vi er stolt av den historien som Venstre har knyttet til dette, og at dette er viktige saker som vi også skal løfte. Veldig bra at vi har gått bort fra å gjerne fagforeningsfradraget, men det er viktig å gjøre oppmerksom på at det har stått stille i mange år. Så fagforeningene er nok mer opptatt av at det må prisjusteres og økes for å holde tritt med utviklingen. Men det er veldig bra at vi er der. Også er det veldig bra, og det er det veldig mange som er opptatt av, at man skal styrke varslervernet. Også synes jeg det er positivt at man skal styrke trepartssamarbeidet, men da må vi følge opp i praksis. For det er nok en frustrasjon der ute knyttet til at denne regjeringen har oppnevnt ganske mange ekspertutvalg, som ikke involverer partene i arbeidslivet. Det er ikke en måte å styrke trepartssamarbeidet på. Også synes jeg det er et spennende punkt her om å legge mer tilrette for frivillig bruk av hjemmekontor og en mer fleksibel arbeidshverdag. Og dette med mer fleksibel arbeidshverdag, det har Venstre fronta tidligere og, at det må bli lettere å kunne ta, som småbarnsforeldre for eksempel, ta med laptopen hjem uten at det skal være i strid med arbeidsmiljøloven. Og det er jo godt tenkt, ikke sant? Men når man endre bestemmelser knyttet til kveldsarbeid, så slår ikke det så heldig ut for de som ikke har muligheten til å ta med laptopen hjem. Men som faktisk må stå i jobb senere på kvelden, ikke rekker legging, og kanskje ikke får det kveldstillegget for å stå lenger i jobb på kvelden. Så jeg tenker at, at det er litt viktig at man på en måte ser de forslagene man kommer med i et slikt perspektiv. Også er det kjempespennende med hjemmekontor, fordi det er jo en veldig aktuell debatt nå. Vi har jo aldri prøvd så mye hjemmekontor, som vi har i den perioden. Og det er en diskusjon som også går hos oss. Men mener Venstre med dette poenget at</p>

	<p>det er hver enkelt av oss som skal gjøre en avtale med arbeidsgiver om hjemmekontor? Er vi klar for å tenke ut alle de utfordringene som kan oppstå, hva skal med i en sånn avtale? Hvis man er i en livssituasjon å bare jobbe på hjemmekontor, kan vi bare signere en sånn avtale også får du kanskje en samboer, kanskje du får noe barn, kanskje det hadde vært fint å ha en kontorplass. Har du da en rett på å få en kontorplass eller mister du jobben når du har behov for andre løsninger? Har du rett på å ha en kontorplass hvis du også har hjemmekontor? Hva hvis det skjer en ulykke mens du jobber hjemme? Hvordan ordner man det? Hvem er det som skal sikre et godt arbeidsmiljø? Det er jo en viktig del av arbeidsmiljøloven. Vi tenker at det er mange fordeler med hjemmekontor, vi ser at våre medlemmer jobber godt og mener at de holder produktiviteten oppe. Men vi får også bekymringsmeldinger knyttet til at det er bedrifter som tenker at «her er det mye penger å spare på å ha våre folk på hjemmekontor». Kutter ned kontorplasser osv. Og da må vi huske at det skal liksom, stå seg over tid da. Og da tenker jeg at det er gøy å se hos oss hvordan det er ganske mange dyktige jurister og andre i sving for å se på hvordan vi kan regulere dette på vegne av våre medlemmer på en god måte. Og jeg tenker jo da at som enkeltansatt i et selskap, så er det veldig nyttig å ha en sånn ryggdekning i en fagforening som har gitt noen føringer. Fordi at de ikke selv er i stand til å se alle de tingene som kanskje kan komme senere. Det er ikke noe problem når ting går bra. Men, men jeg opplever nok og har sett på nært hold, hvor viktig en fagforening er når det går litt skeis. Når du kommer tilbake fra en foreldrepermisjon også var plutselig oppgavene dine borte! Når det endres betingelser som gjør at du blir flyttet et helt annet sted en du egentlig hadde tenkt. Når du blir permittert når du egentlig ikke opplever at det var akkurat dine oppgaver det var på en måte, behov for å nedskalere. Kanskje noen andre har overtatt? Det er de vanskelige situasjonene, det er da det er fint å ha et kobbel av jurister i fagforeningen. Fordi arbeidsgiver, de har et apparat. Som fungerer for de. Mens du kan bli stående veldig alene. Det gjelder også som varslar. Du blir fort stående alene. Og det å ha en tillitsvalgt på jobben som også kan ringe til noen jurister i en fagforening, det er gull verdt altså.</p>
<p>Mona Lindseth</p>	<p>Hva tenker du er de største forskjellene mellom partiene på Stortinget i dag?</p>
<p>Monica Tjelmeland</p>	<p>Det gøyeste med å jobbe som rådgiver i Arbeid og sosialkomiteen, var å bli oppmerksom på hvor mye retorikk det er i den uenigheten som foreligger i arbeidslivspolitikken. Aldri vært borti så lange merknader og prosatekst osv. Det som jeg tenker er litt interessant, er at Arbeiderpartiet er altså LO sitt politiske parti. Vi må aldri glemme det. Også opplever jeg at Høyre har et veldig nært forhold til NHO. Og de har jo vært de to store partiene som på</p>

	<p>en måte har likt å ha de to posisjonene. Og som argumenterer mye ut fra det. Og det som er spennende nå, er jo forsåvidt at de partiene har jo blitt mindre, og andre partier kommet til. Så det kan hende at den der skillelinjen der ikke er så sterke. Men det er åpenbart at Arbeiderpartiet, og der er nok også SV og Rødt vil ta på en måte arbeidstakersida sin side, mens Høyre kanskje tar mer arbeidsgiversiden. Og det preger litt hvor man lander sånn sett i den politiske debatten. Men jeg tror det var Sveinung som sa, han satt jo i Arbeid- og sosialkomiteen på Stortinget i forbindelse med en budsjettdebatt. «Dette er jo et felt der det bevilges enorme summer, ikke sant, dette er et stort område. Også ender man med å diskutere noen små symbolske poster.»</p>
<p>Lydklipp Sveinung Rotevatn</p>	<p>*Lydklipp fra Stortinget.no: Arbeids- og sosialkomiteens behandling av bevilgninger på statsbudsjettet for 2017.*</p> <p>«President. Utgiftssida på arbeids- og sosialbudsjettet er på 440 585 035 000 kr. Det er utan sidestykke det største komitébudsjettet her på huset. Då skulle ein tru at budsjettdebatten i den komiteen var ein spennande debatt der det var meiningar som vart brote mot kvarandre, omprioriteringar, ulike syn på kva som skal opp, og kva som skal ned. Men det er ikkje ein spennande debatt. Kvifor er det ikkje det? Det er fordi det største opposisjonspartiet, Arbeidarpartiet, sitt einaste syn på alle postar er at dei ikkje er store nok. Det er ikkje eitt kutt, det er ikkje éi omprioritering.</p> <p>Eg vil gjerne stille representantane frå Arbeidarpartiet eit spørsmål: Er det ikkje éin kritisk refleksjon rundt ein einaste post på dette budsjettet, rundt sjukelønsordninga, arbeidsavklaringspengar, AFP – «take your pick» – er det ikkje éin post her som ein kanskje kunne gjort nokon endringar på»</p>
<p>Monica Tjelmeland</p>	<p>Så jeg synes nok kanskje at dette feltet først og fremst er preget av mye symbolpolitikk, der Arbeiderpartiet og Høyre har behov for begge å vise at de står på forskjellig side og er uenige. Så jeg tror det er et stort rom for partier som er interessert i å utforske og nysgjerrige og gå inn i de enkelte sakene og ha dialog med begge sider til å finne gode løsninger. For jeg opplever noen ganger at det er oppkonstruerte uenigheter som flere tjener på. Så jeg håper, jeg tenker at det er et stort rom for Venstre å gå inn og lytte, og være et parti som lytter til begge parter for så å finne gode løsninger.</p>
<p>Mona Lindseth</p>	<p>Nå som du sitter på fagforeningssida, opplever du at også fagforeningene snakker med alle partier?</p>

Monica Tjelmeland	<p>Jeg er jo ansatt i en fagforening som er veldig opptatt av at man er politisk uavhengig og at man skal snakke med alle partier. Men jeg oppfatter nok at det er... LO har en sterk tilknytning til AP som selvfølgelig gjennomsyrrer hvordan de tenker politisk. De har veldig tette bånd og de er veldig koblet på, spesielt i arbeidslivsspørsmål. Jeg ante det nok litt jeg kom inn i Tekna, men ikke i hvor stor grad. Og det smitter litt over på andre fagforeninger og, jeg ble veldig overrasket at selv nå når Arbeiderpartiet sitter i opposisjon, uten avgjørende innflytelse på regjeringens politikk, så er det veldig mange som tenker «vi må snakke først med Arbeiderpartiet». Mens vi har vært veldig tydelig på at vi skal ha gode kontakter inn i regjeringen. Snakke med alle partier. Så jeg tror nok at det henger litt igjen at, og det er nok, handler nok om LO og Arbeiderpartiet, at man snakker først og fremst med Arbeiderpartiet. Så jeg tenker at alle partier bør utfordres på å ha den gode kontakten med ulike fagforeninger. Jeg tror nok mange partier har mye kontakt med den faglige delen av en del fagorganisasjoner, enten det er legeföreningen, eller psykologforeninger eller også Tekna eller naturviterne, samfunnsviterne, samme hva det måtte være får man veldig mye faginnspill. Men det er også fagorganisasjoner så man kan også høre litt og luften arbeidslivsspørsmål når de dukker opp. Så bruke de kontaktene man har der. Men jeg opplever nok at det er tette kontakt med Arbeiderpartiet og det er også et ansvar for fagforeningene, men jeg tenker at det er fritt fram for alle partier å ta kontakt med alle fagorganisasjoner og være interessert. Vi representerer veldig mange og er veldig tett på de utfordringene som bedrifter og organisasjoner står i. Som vi får rapporter om. Så jeg tenker at man kan... alle partier burde lytte mer og sjekke ut standpunktene sine. Så trenger man jo ikke alltid å være enig, men det er alltid gøy å bli hørt.</p>
Mona Lindseth	<p>Og den pandemien som nå har sendt oss, altså, utrolig mange flere hjem på hjemmekontor, den står vi fortsatt midt oppi. Krisepakken justeres, for å nå flere og bedre, vi jobber fortsatt med å sikre næringslivet gjennom pandemien. Og så ser vi samtidig at vi har kommet oss litt forbi det første sjokket fra i vår, og et halvt år etter at det virkelig smalt, har det jo faktisk gått litt bedre enn de verste prognosene man så for seg først. Tror du dette hadde vært mulig uten et sterkt trepartssamarbeid?</p>
Monica Tjelmeland	<p>Nei, jeg tror vi er utrolig heldig som har den såkalte norske eller nordiske modellen i den krisen vi står i. Og det synes jeg også regjeringen har vært utrolig flinke til å dra nytte av. Partene har vært så tett på, knyttet til utvikling av krisepakker, men og til andre type tiltak. En sak som Tekna jobbet med lenge, er jo dette med å ha mulighet til å studere mens man er permittert og ledig. Det har vi fått gjennomslag for nå. Det er jo ikke så lett å få til i vanlige tider, men det har man fått gjennomslag for nå. For Tekna</p>

rammet nok først pandemien de som både ble rammet av pandemi OG oljeprisfall. Og våre medlemmer der, som er blitt permittert, de sier at de har hatt veldig god dialog med arbeidsgiver. Og når man skal nedbemanne, i det tempoet som vi gjorde med permitteringer i vår, så er det helt avgjørende å ha prosedyrer for samtale mellom arbeidsgiver og ansatte. Vi har jo ikke hatt noe opprør på noen arbeidsplasser til tross for så krevende situasjoner som mange har opplevd. Man blir jo permittert, og selv om man har ordninger, så blir jo lønnen ganske barbert når man går ledig. Og man har en usikkerhet knyttet til om man får jobben tilbake, eller kommer tilbake i arbeidslivet. Sånn at det at vi har både rutiner for å få godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker når det skjer på en arbeidsplass, er kjempeviktig. Og det som vi opplevde som fagforening, er de tillitsvalgte i våre bedrifter, de var veldig på oss for å snakke opp for tiltak ovenfor sine bedrifter. Sånn at det var jo et veldig, vi som fagforening spilte jo inn først og fremst tiltak for å sikre bedriftene, ikke sant. Sikre at vi beholdt arbeidsplassene. Og her spilte tillitsvalgte på lag med ledelsen, det var på en måte et lagspill for her skjønnte man at man trenger tiltak. Så, all ros til hvordan regjeringen har utarbeidet krisepakken, der partene har vært involvert. Det er ikke sikkert det hadde vært mulig hvis vi hadde rutiner for det, at man ikke var vant med å samarbeidet. Og at man ser at det da er lettere, personlige relasjoner er etablert ikke sant. Man har møttestruktur også videre. Så jeg tror man kommer veldig godt igjennom det. Og jeg tror og at den omstillingen som vi skal gjennom, det er mange som kanskje skal drive med noe helt annet i framtida. Det er mange bedrifter som skal omstille seg, ansatte som skal ha helt nye oppgaver og det er krevende. Da tror jeg at det at vi har prosedyrer for kommunikasjon på arbeidsplassen og opp mot myndighetene, er gull verdt. Og i lønnsoppgjørene ser vi at det blir moderate oppgjør, man klarer å bli enige, det er litt sånn at alle skjønner at dette er en krevende situasjon. Og da bidrar alle sammen til det. Det var ikke nødvendig at staten skulle gripe inn. Så jeg tenker at det er viktig, og det er veldig bra. Også synes jeg jo og at, som representant for Tekna så synes vi det er veldig gøy med den digitale revolusjonen som dette hjemmekontortilværelsen har ført til. Og det, det er mye som går tapt, men det er også mye vi får gjort og omstilt oss på bare på kort tid som er veldig bra. Så, også og har det vært mye lettere for oss å hente innspill fra våre tillitsvalgte i bedriftene rundt om i hele landet ved bare å sett opp møter. Vi har hentet inn masse innspill som vi har tatt med i våre politiske innspill fra tillitsvalgte som sitter ute i bedriftene og ser hva som er utfordringene der. Og det er kjempebra. Også der vi også at det internasjonale arbeidet vårt og blir annerledes, der det har vært veldig koblet til å reise på kongresser, reise på samlinger osv. Mens nå kan man gjennomføre mye mer effektive møter digitalt. Men jeg tror vi også skal være oppmerksomme på at det digitale knyttet til arbeidslivet, gjør det også

	<p>lettere å sette arbeid ut til andre land. Og en sak der Tekna og Akademikerne har skilt lag med LO og NHO i denne perioden, er jo dette spørsmålet om det er fornuftig å utvide permitteringsperioden, som var satt til 26 uker, som nå er satt til 52 uker. Vi skjønner jo hvorfor man gjør det, for man ser at denne pandemien varer litt lenger, det er en del som vil måtte stå ledige før dette tar seg opp igjen. Problemet er jo at jo lenger du er permittert, desto større sjanse er det for at du ikke kommer tilbake til den jobben du hadde, men heller ikke kommer inn i en annen jobb. Man blir gående for lenge utenfor arbeidsmarkedet. Så det at man, det har jo vi sett tidligere med tidligere oljepriser og: Går man for lenge ledig, så er det vanskeligere å komme inn igjen. Og det som våre internasjonale tillitsvalgte som jobber i internasjonale selskap frykter, er jo at man permitterer i Norge, så oppbemannet man i andre land, og da er vi litt usikre på om de oppgavene kommer tilbake igjen. Så jeg tenker at det skal også Venstre være litt nysgjerrig på, det som skjer knyttet til flytting av oppgaver mellom land. Og det at de permitteringsordningene vi har i Norge, for et internasjonalt konsern ser man jo på hvor det er lønnsomt å permittere og da kan vi være litt redd for at de oppgavene ikke kommer tilbake. Og digitaliseringen gjør jo, det betyr jo ikke så mye hvor arbeidsoppgaven gjøres. Men vi er nok redde for at en del gode fagmiljøer kan bygges ned og svekkes hvis vi flytter for mange av de ut av landet.</p>
Mona Lindseth	<p>En krise som pandemien vil jo alltid treffe de lavtlønnede hardest og midlertidighet er et annet krevende spørsmål som vi må innom.</p>
Monica Tjelmeland	<p>Midlertidighet er jo krevende, men der har Venstre gjort en kjempeviktig jobb med å også utfordre offentlig sektor på midlertidighet for det har vært en sånn skeiv debatt der man har kritisert midlertidighet i privat sektor, men vi har ikke tatt oppgjør med midlertidighet i offentlig sektor. Det er kjempebra at Venstre gjorde det og Iselin Nybø startet jo arbeid i Kunnskapsdepartementet knyttet til Universitet og Høgskoler som er veldig bra. Og det har gått ned noe der, men det er mer å hente, og det tenker jeg er veldig bra at Venstre står på. Også kan man jo også skjønne behovet for å senke terskelen for å komme inn, det tenker jeg er et viktig engasjement for Venstre.</p>
Mona Lindseth	<p>Trine Skei Grande har jo tidligere oppsummert Venstres standpunkt på det slik:</p>

Trine Skei Grande	<p>*Lydklipp fra Retrodebatten på NRK 2016, Nr.no* https://www.nrk.no/nyheter/retrodebatt-1.13265193</p> <p>«Jeg er veldig for å ha en sterk fagbevegelse, jeg er veldig for å ha et veldig velorganisert arbeidsliv, jeg er veldig for at folk skal ha tariffavtaler, jeg er veldig for at vi skal ha rettferdige lønner. Men det det handler om, det er alle de som er utenfor det arbeidsmarkedet. Og jeg vil at flere skal inn i det. Det er derfor vi var med på å endre arbeidsmiljøloven. For å få flere inn i det arbeidsmarkedet, flere får muligheten til å prøve seg, flere får lønn. For det er nettopp det å få folk i lønna arbeid som bringer dem varig ut av den fattigdommen som mange opplever.»</p>
Monica Tjelmeland	<p>Ja, men vi opplever vel samtidig at vi har jo i regelverket i dag en reell, en prøvetid, som arbeidsgiver kan velge å gjøre mer ut av enn det man egentlig gjør. Så det er på en måte muligheter for å ansette noen også etter seks måneder ta en vurdering. Det er ikke sånn at man må endre regelverket for å gjøre noe med det, men det som jeg savner av og til med Venstre. For meg så er jo Venstre partiet som tar kjemper for de som liten eller ingen stemme har. Og i denne sammenhengen kjemper vi for de som er helt utenfor arbeidslivet. Og det tenker jeg er kjempeviktig. Men jeg skulle også ønske at vi noen ganger kjemper for de som er innenfor arbeidslivet, som står på og jobber lange dager, mange skift, på lav lønn. Fordi vi tar ikke kampen for stuepiken på hotellene, som både har krevende arbeidsforhold, som har lav lønn, og som gjerne utfordres av arbeidskraft fra andre land. Så jeg tenker at jeg gjerne skulle ønske at Venstre også tok kampen for de som også er innenfor arbeidslivet, men som kanskje har krevende forhold der. Det høres veldig fint ut at vi hver for oss kan gjøre avtaler med arbeidsgiver, men det er ikke så lett å være stuepike i lønnsforhandlinger med Petter Stordalen. Vi må anerkjenne at arbeidsgiver har helt annet kobbelt av folk rundt seg og har en maktposisjon som det er viktig at vi har fagforeninger og tillitsvalgte for å prøve å utjevne. Så, det som man kanskje har vært litt med utfordringen med at når Venstre kjemper for å senke terskelen for de utenfor for å komme inn, så må vi prøve å gjøre det på en sånn måte at det ikke går utover de som allerede er inne og kanskje er mest utsatt der. For de opplever kanskje at «oi, nå har vi virkelig kjempet for å få noen rettigheter på plass» også utfordres de. Vi må anerkjenne at den jobben som er gjort som er kjempet gjennom de ordninger som finnes, og som trengs fordi det ikke er alle som klarer å stå alene i den diskusjonen med arbeidsgiver. Også tenker jeg at det er, jeg deler veldig Venstres engasjement for gründere og småbedriftseiere og vi tar gjerne den posisjonen. Men vi må også anerkjenne at noen gründere ikke behandler sine ansatte godt nok. Da må vi også kunne være en forsvarer for de. Så jeg trives godt når Venstre er en forsvarer for de som liten eller ingen stemme</p>

	<p>har, og for meg så handler det og om fagforeningsarbeid. At fagforeningene faktisk er en stemme for de som liten eller ingen stemme har. Og det tenker jeg passer veldig godt med Venstre.</p>
Mona Lindseth	<p>Inn i det valgåret vi har foran oss nå, hvis du skulle trukket frem 3 saker som du synes Venstrefolk over hele landet bør kjempe for, bør være stolt av å kjempe for og virkelig ta til orde for i debatten framover, hvilke 3 saker skulle det vært?</p>
Monica Tjelmeland	<p>Det første er å bidra til å skape nye, gjerne grønne arbeidsplasser. Og da bør man som lokalrepresentant kanskje kjempe også for å skape de lokalt. Og legge tilrette for gründerskap, det er jo litt sånn i Venstresjela og, men det trengs nå mer enn noen gang. Legge tilrette for forskning, for innovasjon, og alle de der tingene som også skal fungere lokalt for at det går an å etablere nye næringer for at de skal vokse. Det trenger vi over hele landet og det tror jeg er en jobb nummer en som også Venstre bidrar meg.</p> <p>Den andre er å sikre etter og videreutdanning for alle. Vi må alle oppdatere oss. Og Venstre har virkelig gjort mye knyttet til lærere, vi har veldig mye å være stolt av når det gjelder etter- og videreutdanning av lærere. Men nå trenger andre og det samme løftet. Noen av oss skal inn i helt andre jobber i framtida, og vi trenger å omskolere oss og få ny kompetanse. Andre skal bare gjøre jobben vi gjør nå litt bedre og litt annerledes, vi må henge med. Det går fort rundt oss. Teknologitvillingen går raskt, og da må vi som ansatte og arbeidstakere også få den muligheten til å henge med.</p> <p>Den siste, og det og er en sak som Venstre har kjempet for lenge, er viktigere enn noen gang. Og det er å få fart på den grønne omstillingen. Og jeg er veldig glad for at vi nå endelig skal gå igang med CCS, med karbonfangst og lagring. Hvis vi skal klare de ambisiøse målsetningene om å kutte i Co2-utslipp, må vi håndtere Co2 på en eller annen måte og i Norge kan vi utvikle teknologi til å håndtere det. Det er kjempeviktig. Men vi må og henge med på de andre tingene, vi må få fart knyttet til havvind, hydrogen osv. Vi opplever at EU virkelig skyter fart og vi har naboland rundt oss som går i front, og da er det utrolig viktig at Norge henger med. Så den kampen må Venstre ta og jeg tror det er lettere nå enn noen sinne å få andre partier med seg. Men det er nå det gjelder.</p>
Mona Lindseth	<p>Hvis du skulle gitt ett råd til noen som stiller til valg for Venstre for første gang, hva skulle det vært?</p>
Monica Tjelmeland	<p>Mitt viktigste råd er å være nysgjerrig. Spør folk i ditt distrikt, valgdistrikt, hva de er opptatt av. Kartlegg hvilke organisasjoner som finnes, ta kontakt</p>

	<p>med organisasjoner, og ta kontakt og besøk forskjellige arbeidsplasser. Folk liker å vise fram det de er opptatt av. Og det å få en oversikt over både hvilke typer næringsstruktur man har, hvilke organisasjoner man har, hvilke saker folk er opptatt av, er utrolig viktig videre. Og du må notere de kontaktene også må man holde kontakten. Dette er de viktigste lyttepostene man kan ha framover. Og da har man fersk kunnskap om hva som er utfordringene. Jeg opplever vel kanskje at politikere ofte er raske med å lansere politiske tiltak, også er det kanskje mange som ikke har skjønt at det var et problem. Så med å bruke litt tid på å finne ut hva som er utfordringene og beskrive de på en god måte, for SÅ å komme med tiltaket. Og da må man være nysgjerrig. Være åpen, ta kontakt, ikke vær forsiktig eller beskjeden. Du er en viktig person, sørg for at du er en god representant for viktige interesser i ditt valgdistrikt.</p>
Mona Lindseth	Tusen takk for at du ble med i Fire nye år, Monica!
Monica Tjelmeland	Det var veldig hyggelig.